

Spis treści

Wstęp	13
ROZDZIAŁ 1	
Laboratorium Wysokich Napięć.	
Organizacja i zasady bezpiecznej pracy	17
1.1. Podstawy teoretyczne.....	18
1.1.1. Źródła wysokich napięć.....	18
1.1.2. Zasady bezpiecznej pracy.....	18
1.1.3. Zakłócenia elektromagnetyczne w polu probierczym.....	24
1.1.4. Izolacyjny sprzęt ochronny.....	25
1.1.5. Metodyka wykonywania pomiarów oraz ocena niepewności pomiaru.....	25
1.2. Część eksperymentalna.....	29
ROZDZIAŁ 2	
Zespoły probiercze wysokich napięć przemiennych	33
2.1. Podstawy teoretyczne.....	34
2.1.1. Układy połączeń transformatorów probierczych.....	34
2.1.2. Moc znamionowa zespołów probierczych.....	37
2.1.3. Parametry znamionowe transformatorów probierczych.....	39
2.2. Część eksperymentalna.....	40
ROZDZIAŁ 3	
Rezonansowe źródła wysokich napięć przemiennych	47
3.1. Podstawy teoretyczne.....	48
3.1.1. Rezonans w obwodach elektrycznych.....	48
3.1.2. Wykorzystanie zjawiska rezonansu w źródłach wysokiego napięcia przemiennego.....	53
3.2. Część eksperymentalna.....	55

ROZDZIAŁ 4

Wytwarzanie napięć udarowych	59
4.1. Podstawy teoretyczne.....	60
4.1.1. Charakterystyka napięć udarowych i ich parametrów.....	60
4.1.2. Schemat jednostopniowego generatora napięć udarowych.....	62
4.1.3. Schemat rc-stopniowego generatora napięć udarowych.....	64
4.1.4. Wpływ warunków atmosferycznych na wynik pomiaru napięcia udarowego.....	66
4.2. Część eksperymentalna.....	68

ROZDZIAŁ 5

Modelowanie przebiegów napięć udarowych	75
5.1. Podstawy teoretyczne.....	76
5.1.1. Podstawowe rodzaje przepięć.....	76
5.1.2. Modelowanie napięć udarowych.....	77
5.2. Część eksperymentalna.....	81

ROZDZIAŁ 6

Wytwarzanie wysokich napięć stałych	85
6.1. Podstawy teoretyczne.....	86
6.1.1. Zakres badań układów izolacyjnych napięciem stałym.....	86
6.1.2. Elementy prostownicze.....	86
6.1.3. Podstawowy układ prostownikowy i parametry napięcia stałego.....	87
6.1.4. Układy powielające.....	89
6.1.5. Układy kaskadowe napięcia stałego.....	91
6.2. Część eksperymentalna.....	93

ROZDZIAŁ 7

Metody pomiaru wysokich napięć	97
7.1. Podstawy teoretyczne.....	98
7.1.1. Wymagania podstawowe.....	98
7.1.2. Metoda iskierników znormalizowanych.....	98
7.1.3. Wysokonapięciowy woltomierz elektrostatyczny.....	104
7.1.4. Metoda prostownikowa z kondensatorem szeregowym.....	105
7.1.5. Dzielniki napięcia.....	106
7.1.6. Przemysłowe dzielniki napięcia.....	107
7.1.7. Przekładniki napięciowe przemysłowe.....	108
7.2. Część eksperymentalna.....	110

ROZDZIAŁ 8

Modelowanie analogowe pól elektrycznych	119
8.1. Podstawy teoretyczne.....	120
8.1.1. Modelowanie zjawisk fizycznych.....	120
8.1.2. Podstawy metody modelowania analogowego pola elektrycznego.....	120
8.1.3. Charakterystyka układów izolacyjnych zastosowanych w badaniach metodą analogową.....	123
8.1.4. Modele analogowe układów izolacyjnych.....	128
8.2. Część eksperymentalna.....	132

ROZDZIAŁ 9

Projektowanie rozkładu pola elektrycznego w warstwowym układzie izolacyjnym	135
9.1. Podstawy teoretyczne.....	136
9.1.1. Rozkład pola elektrycznego w warstwowym układzie izolacyjnym w polu elektrycznym jednostajnym.....	136
9.1.2. Warstwowy układ izolacyjny w polu elektrostatycznym.....	138
9.1.3. Warstwowy układ izolacyjny w stałym polu elektrycznym.....	139
9.1.4. Warstwowy układ izolacyjny w przemiennym polu elektrycznym ($f = 50$ Hz).....	140
9.1.5. Rozkład pola elektrycznego w warstwowym układzie izolacyjnym w polu niejednostajnym.....	140
9.1.6. Warunki wytrzymałości elektrycznej warstwowym układzie izolacyjnym.....	142
9.1.7. Projektowanie rozkładu pola elektrycznego.....	143
9.2. Część eksperymentalna.....	145

ROZDZIAŁ 10

Wytrzymałość elektryczna materiałów izolacyjnych stałych	151
10.1. Podstawy teoretyczne.....	152
10.1.1. Zależność wytrzymałości elektrycznej od czasu działania napięcia.....	152
10.1.2. Charakterystyka mechanizmów przebiecia dielektryków stałych.....	153
10.2. Część eksperymentalna.....	158

ROZDZIAŁ 11

Wytrzymałość elektryczna dielektryków ciekłych	161
11.1. Podstawy teoretyczne.....	162
11.1.1. Rodzaje i właściwości olejów elektroizolacyjnych.....	162
11.1.2. Wytrzymałość elektryczna olejów izolacyjnych.....	163
11.1.3. Metoda pomiaru wytrzymałości elektrycznej olejów izolacyjnych.....	166
11.2. Część eksperymentalna.....	169

ROZDZIAŁ 12

Wytrzymałość elektryczna gazowych układów izolacyjnych	173
12.1. Podstawy teoretyczne.....	174
12.1.1. Rodzaje i formy wyładowań elektrycznych w powietrzu.....	174
12.1.2. Wytrzymałość elektryczna gazów elektroizolacyjnych.....	176
12.1.3. Rozkład pola elektrycznego w gazowych układach izolacyjnych.....	177
12.1.4. Gazowe układy izolacyjne z dielektrykiem stałym.....	179
12.2. Część eksperymentalna.....	181

ROZDZIAŁ 13

Wpływ ciśnienia na wytrzymałość elektryczną powietrza	185
13.1. Podstawy teoretyczne.....	186
13.1.1. Charakterystyka Paschena.....	186
13.1.2. Charakterystyczne zakresy krzywej Paschena.....	188
13.1.3. Współrzędne minimum charakterystyki Paschena.....	189
13.1.4. Wpływ temperatury.....	190
13.2. Część eksperymentalna.....	191

ROZDZIAŁ 14

Formy wyładowań elektrycznych w gazowych układach izolacyjnych	195
14.1. Podstawy teoretyczne.....	196
14.1.1. Stan elektryczny powietrza.....	196
14.1.2. Charakterystyka zależności gęstości prądu w powietrzu od natężenia pola elektrycznego.....	196
14.1.3. Podział podstawowy form wyładowań elektrycznych w powietrzu.....	199
14.1.4. Układy elektrod o polu elektrycznym niejednostajnym.....	200
14.1.5. Formy wyładowań elektrycznych w polu elektrycznym niejednostajnym.....	203
14.2. Część eksperymentalna.....	204

ROZDZIAŁ 15

Wpływ ładunku przestrzennego na mechanizm wyładowań elektrycznych	209
15.1. Podstawy teoretyczne.....	210
15.1.1. Ładunek przestrzenny w polu elektrycznym jednostajnym.....	210
15.1.2. Ładunek przestrzenny w polu elektrycznym niejednostajnym.....	212
15.1.3. Przegrody izolacyjne w polu niejednostajnym.....	214
15.2. Część eksperymentalna.....	217

ROZDZIAŁ 16

Zjawisko ulotu elektrycznego w elektroenergetycznych liniach napowietrznych wysokiego napięcia	221
16.1. Podstawy teoretyczne.....	222
16.1.1. Ulot elektryczny.....	222
16.1.2. Ulot przy napięciu stałym i przemiennym.....	222
16.1.3. Formy wyładowań ulotowych.....	223
16.1.4. Układy modelowe elektrod w badaniach ulotu elektrycznego.....	224
16.1.5. Skutki ulotu w urządzeniach napowietrznych.....	225
16.1.6. Wzory doświadczalne do obliczenia napięcia początkowego ulotu i strat ulotowych.....	225
16.1.7. Przewody wiązkowe.....	227
16.2. Część eksperymentalna.....	229

ROZDZIAŁ 17

Wyładowania elektryczne powierzchniowe	233
17.1. Podstawy teoretyczne.....	234
17.1.1. Układy izolacyjne o polu elektrycznym niejednostajnym, charakteryzującym się przewagą składowej stycznej.....	234
17.1.2. Wyładowania ślizgowe.....	236
17.2. Część eksperymentalna.....	242

ROZDZIAŁ 18

Rozkład napięcia na łańcuchu izolatorów	247
18.1. Wprowadzenie.....	248
18.1.1. Charakterystyka izolatorów liniowych.....	248

18.1.2. Podstawowe rodzaje wyładowań na izolatorach i ich klasyfikacja.....	249
18.1.3. Rozkład napięcia na łańcuchu izolatorów kołpakowych.....	250
18.2. Część eksperymentalna.....	256

ROZDZIAŁ 19

Pole elektryczne pod liniami przesyłowymi wysokiego napięcia.....	261
19.1. Wprowadzenie.....	262
19.1.1. Podstawy teoretyczne obliczeń natężenia pola elektrycznego w otoczeniu napowietrznych linii elektroenergetycznych.....	262
19.1.2. Pomiary natężenia pola elektrycznego przemiennego.....	267
19.1.3. Rozkłady natężenia pola elektrycznego w otoczeniu elektroenergetycznych linii przesyłowych wysokich napięć.....	269
19.1.4. Zalecenia normalizacyjne dotyczące natężenia pola elektrycznego pod liniami przesyłowymi wysokich napięć.....	270
19.1.5. Metody ograniczania pola elektrycznego w otoczeniu linii przesyłowych.....	270
19.2. Część eksperymentalna.....	271

ROZDZIAŁ 20

Pole magnetyczne pod liniami przesyłowymi wysokiego napięcia.....	277
20.1. Wprowadzenie.....	278
20.1.1. Podstawy teoretyczne obliczeń pola magnetycznego.....	278
20.1.2. Pomiary pola magnetycznego przemiennego i stałego.....	282
20.1.3. Rozkłady natężeń pola magnetycznego w otoczeniu linii napowietrznych.....	284
20.2. Część eksperymentalna.....	287

ROZDZIAŁ 21

Metody ograniczania pola magnetycznego pod liniami przesyłowymi wysokiego napięcia.....	293
21.1. Podstawy teoretyczne.....	294
21.1.1. Znajomość problematyki pola elektromagnetycznego w społeczeństwie.....	294
21.1.2. Zalecenia normalizacyjne dotyczące pola magnetycznego pod liniami przesyłowymi.....	294

21.1.3. Metody zmniejszania natężenia pola magnetycznego w otoczeniu linii.....	295
21.1.4. Ograniczanie pola magnetycznego przez zastosowanie pętli ekranujących.....	296
21.1.5. Obliczenie rozkładu natężenia pola magnetycznego pod linią napowietrzną z pętlą ekranującą.....	298
21.2. Część eksperymentalna.....	300

ROZDZIAŁ 22

Modelowanie strefy osłonowej instalacji odgromowej.....	305
22.1. Podstawy teoretyczne.....	306
22.1.1. Strefa osłonowa.....	306
22.1.2. Koncepcje kształtu strefy osłonowej.....	307
22.1.3. Odległość decyzji pioruna R_d	308
22.1.4. Metoda graficzna wyznaczania strefy osłonowej.....	309
22.1.5. Poziomy ochrony odgromowej.....	310
22.1.6. Metoda toczącej się kuli.....	310
22.1.7. Model zależności geometrycznych strefy osłonowej.....	311
22.2. Część eksperymentalna.....	314
Literatura przedmiotu.....	317
Spis norm.....	321
Spis skrótów.....	323
Spis oznaczeń.....	325